

ÇAVUŞ VE UZMAN ÇAVUŞ KANUNU¹²

Kanun Numarası : 6320
Kabul Tarihi : 3/3/1954
Yayımlandığı Resmî Gazete: Tarih: 10/3/1954 Sayı: 8654
Yayımlandığı Düstur : Tertip: 3 Cilt: 35 Sayfa: 1354

BİRİNCİ BÖLÜM

Çavuş yetiştirileceklerin seçilmesi

Seçme ve yetiştirme

Madde 1 – (Değişik: 11/6/2008-5770/1 md.)

Kara, Deniz ve Hava Kuvvetleri Komutanlıkları ile Jandarma Genel Komutanlığı ve Sahil Güvenlik Komutanlığı birlik ve kurumlarına katılan muvazzaf erlerden, temel eğitimlerinden sonra bölük, tabur veya eşidi komutanlıklarca çavuş olmaya elverişli bulundukları anlaşılanlar, alay veya eşidi komutan veya makamlarca da yeterlikleri onanmak şartı ile Milli Savunma Bakanlığı tarafından tespit edilecek esaslara göre çavuş yetiştirilirler.

Çavuş olamıyacaklar

Madde 2 – 1 inci madde gereğince çavuş adaylığına ayrılmamış olan erler onbaşdan yukarı çıkamazlar.

Kursta başarı gösteremiyenler

Madde 3 – Öğretim ve eğitimleri sonunda çavuş olamıyanlar birlik ve kurumlarına geri gönderilir.

İKİNCİ BÖLÜM

Uzman çavuşluk esasları ve şartları

Uzman çavuşluk

Madde 4 – Kıta ve teknisyen çavuşlarından aşağıdaki maddelerde tesbit edilen süre ve esaslar dairesinde ordu hizmetinde kalmaya istekli olup kabul edilenler muvazzaflık hizmetinin bitiminden itibaren "uzman çavuş" olurlar.

¹ Bu Kanunun, uzman çavuşlarla ilgili hükümleri; 18/3/1986 tarih ve 3269 sayılı "Uzman Erbaş Kanunu"nın 20 inci maddesiyle yürürlükten kaldırılmış ve bu kanuna göre, uzman çavuş olarak istihdam edilenlerin, mezkûr kanun hükümlerine tabi olacakları aynı kanunun geçici maddesinde hükme bağlanmıştır.

² Bu kanunun; aylık ücret miktarları ile ilgili hükümleri, 31/7/1970 tarih ve 1323 sayılı Kanunun 19 uncu maddesinin (f) bendi ile yürürlükten kaldırılmıştır.

Bunlardan birlik ve kurumların astsubay kadrolarında görevlendirilenler (Kıta uzman çavuşu), teknik hizmetlerde görevlendirilenler de (Teknik uzman çavuşu) olurlar.

Uzman çavuşluk şartları

Madde 5 – Kıta ve teknik uzman çavuşu olabilmek için en az ilkokul mezunu bulunmak ve muvazzaflık hizmetinden başka 1 ila 5 yıl hizmet taahhüdünde bulunmak şarttır.

Uzman çavuşluk sürelerinin uzatılması

Madde 6 – Kıta ve teknik uzman çavuşluğunda taahhüt edilen süreler Milli Savunma Vekaletince tesbit edilecek esaslar dairesinde uzatılabilir.

Uzman çavuşların astlık, üstlük münasebetleri ve cezai muameleleri

Madde 7 – Uzman çavuşlar, çavuş rütbesini taşıyan asker sayılırlar ve diğer askerlerle aralarında astlık ve üstlük münasebetleri caridir.

Uzman çavuşların cezai muameleleri Askeri Ceza ve Askeri Muhakeme Usulü kanunlarına tabidir

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Uzman çavuşların aylık ücretleri, sair hakları, terfileri, bakım ve ikramiyeleri, astsubaylığa geçirilmeleri

Uzman çavuşların aylık ücretleri ve bununla ilgili diğer hususlar

Madde 8 – Uzman çavuşların aylık ücretleri aşağıda gösterilmiştir:

	<u>Lira</u>
1 inci senede	125
2 nci senede	150
3 üncü senede	175
4 üncü senede	200
5 inci ve mütaakıp senelerde de	225

Ortaokul öğretimini tamamladıktan sonra en az iki yıllık meslek öğretimini veren sanat okullarından mezun uzman çavuşların ücretleri (175) liradan başlar.

Tank, denizaltıcılık ve dalgıçlık tazminatı

Madde 9 – Tank sınıfı uzman çavuşlarına tank hizmetlerinde çalıştıkları müddetçe aylık ücretlerinden başka maaşlarının % 15, denizaltıcı ve dalgıçlara ise % 25 i nispetinde tazminat verilir.³

Terfi

Madde 10 – Bir ücret kademesinde fiilen bir seneyi tamamlayan uzman çavuşlar yetkili sicil amirlerinin verecekleri sicile göre terfi ederler.

Uzman çavuşların yiyim, giyim, bakım işleri

Madde 11 – Uzman çavuşların yiyim, giyim, bakım, tayin, tahvil ve nakilleri halinde sevk işleri erat gibi Devlet tarafından sağlanır

Tedavi

Madde 12 – Uzman çavuşlardan hastalananların tedavileri askeri hastanelerde parasız yapılır. Sağlık durumları hava tebdilini icabettirenler hava tebdiline yollanır.

Ancak tedavi ve hava tebdili süresinin toplamı iki ayı geçemez. Bu süre zarfında ücretlerini tam olarak alırlar. Tedavi ve hava tebdili süresi daha fazla devam edenlerin ordu ile ilişkileri kesilir.

İzin

Madde 13 – Her uzman çavuşun senede bir ay izin hakkı vardır. İzin esnasında ücretine ve sair hukukuna halel gelmez. Bu süreye, gidiş ve geliş müddeti dahil değildir.

Başarı gösteremiyenlerin terhisi

Madde 14 – Sicillerine göre uzman çavuşlukta kalmaları caiz olmadığı anlaşılanların barışta taahhüt sürelerine bakılmaksızın vazifelerine son verilir.

İkramiye

Madde 15 – Kendi kusurları olmaksızın müddetlerinin temdit edilmemesi sebebiyle terhis edilenlere her hizmet yılı için bir aylık ücretleri miktarında ikramiye verilir. Bu ikramiye hiç bir suretle beş aylık ücret toplamını geçemez.

Kıyafet

Madde 16 – Uzman çavuşların kıyafetleri kıyafet kararnamesine göre düzenlenir

Astsubay sınıfına geçirilme

³ Bu maddenin denizaltıcı ve dalgıç tazminatına ait hükmü, 18/4/1963 tarih ve 223 sayılı Denizaltı, Dalgıç ve Kurbağa Adam Tazminat Kanununun 12 inci maddesi ile yürürlükten kaldırılmıştır.

Madde 17 – Kıta uzman çavuşlarından orta veya muadili okullar mezunu olanlarla teknisyen uzman çavuşlardan, istekliler gerekli şartları haiz oldukları takdirde kurslara tabi tutularak muvaffak olmaları halinde astsubay sınıflarına ücretlerinin tekabül ettiği rütbe ile naklolunabilirler. Bunların uzman çavuşlukta geçen hizmetleri astsubaylık mecburi hizmetlerine ve nakil sırasında almakta oldukları ücret kademesinde geçen müddetleri de nakledildikleri astsubaylık rütbelerindeki terfi sürelerine eklenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Geçici ve son maddeler

Geçici Madde 1 – I-Bu kanunun neşri tarihinden evvel ve 5430 sayılı kanun hükümlerine göre uzman çavuş olanların almakta bulundukları maaş dereceleriyle kıdemleri mahfuzdur.

Bunlardan dört yıl uzman çavuşluk yaptıktan sonra daha dört yıl hizmeti taahhüt eden ve kabul olunanlar bulundukları derecelerin bir üst derece maaşına yükselirler. Sekiz yıl fazla görevden sonra ayrılanlara hiç bir vergi kesilmeksizin 300 lira ikramiye verilir. Sair hususlarda bu kanuna tabidirler.

II - Bu kanunun neşri tarihinden evvel ve 5430 sayılı kanuna göre uzman çavuş olanlardan birinci fıkra hükmüne tabi bulunmak istemiyenlerin talepleri üzerine hizmet müddetleri nazara alınarak bu kanun hükümlerine göre intibakları yapılır ve haklarında bu kanun hükümleri uygulanır.

Geçici Madde 2 – Bu kanuna göre alınacak olan uzman çavuşlar 1954 yılı temditli uzman çavuş kadrolarında bu namla istihdam olunurlar.

Geçici Madde 3 – 5430 sayılı kanunla orduda istihdam edilen sanat enstitüsü mezunu uzman çavuşlar da bu kanunun 17 nci maddesi hükümleri gereğince astsubay sınıfına geçirilebilirler

Kaldırılan kanunlar

Madde 18 – 1059 sayılı Piyade Küçük Zabit Kanunu ile 5430 sayılı Uzman Çavuş Yetiştirilmesi hakkındaki Kanun yürürlükten kaldırılmıştır.

Madde 19 – Bu kanun neşri tarihinden itibaren mer'idir.

Madde 20 – Bu kanunun hükümlerini icraya Milli Müdaafa ve Maliye Vekilleri memurdur.

**6320 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN MEVZATIN
YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHİNİ GÖSTERİR LİSTE**

Değiştiren Kanun No.	6320 Sayılı Kanunun Değişen Maddeleri	Yürürlüğe giriş tarihi
223	—	1/5/1963
1323	—	14/8/1970
3269	—	25/3/1986
5770	1	24/6/2008